

Sygn. akt: IV P 5/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 marca 2018r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Antoniak

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Wąsak

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2018r. w Siedlcach

na rozprawie

sprawy z powództwa W. G.

przeciwko J. K. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą K. J. (...) w W.

o diety i ryczałty z tytułu podróży służbowych oraz ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy

I. zasądza od pozwanego J. K. na rzecz powoda W. G. kwotę 150 398,21 (sto pięćdziesiąt tysięcy trzysta dziewięćdziesiąt osiem złotych dwadzieścia jeden groszy) tytułem diet i ryczałtów za podróże służbowe wraz z odsetkami od niżej wymienionych kwot:

- 898,83 (osiemset dziewięćdziesiąt osiem złotych osiemdziesiąt trzy grosze) za okres od 11 lipca 2012r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,

- 4 819,89 (cztery tysiące osiemset dziewięćdziesiąt złotych osiemdziesiąt dziewięć groszy) za okres od 11 sierpnia 2012r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,

- 3 561,37 (trzy tysiące pięćset sześćdziesiąt jeden złotych trzydzieści siedem groszy) za okres od 11 września 2012r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,

- 1 919,31 (jeden tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiąt złotych trzydzieści jeden groszy) za okres od 11 października 2012r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,

- 3 186,83 (trzy tysiące sto osiemdziesiąt sześć złotych osiemdziesiąt trzy grosze) za okres od 11 listopada 2012r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,

- 4 797,95 (cztery tysiące siedemset dziewięćdziesiąt siedem złotych dziewięćdziesiąt pięć groszy) za okres od 11 grudnia 2012r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,

- 2 895,70 (dwa tysiące osiemset dziewięćdziesiąt pięć złotych siedemdziesiąt groszy) za okres od 11 stycznia 2013r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,
- 3 463,59 (trzy tysiące czterysta sześćdziesiąt trzy złote pięćdziesiąt dziewięć groszy) za okres od 11 lutego 2013r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,
- 4 826,56 (cztery tysiące osiemset dwadzieścia sześć złotych pięćdziesiąt sześć groszy) za okres od 11 marca 2013r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,
- 6 714,19 (sześć tysięcy siedemset czternaście złotych dziewiętnaście groszy) za okres od 11 kwietnia 2013r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,
- 5 450,54 (pięć tysięcy czterysta pięćdziesiąt złotych pięćdziesiąt cztery grosze) za okres od 11 maja 2013r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,
- 6 569,55 (sześć tysięcy pięćset sześćdziesiąt dziewięć złotych pięćdziesiąt pięć groszy) za okres od 11 czerwca 2013r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,
- 3 053,81 (trzy tysiące pięćdziesiąt trzy złote osiemdziesiąt jeden groszy) za okres od 11 lipca 2013r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,
- 3 935,51 (trzy tysiące dziewięćset trzydzieści pięć złotych pięćdziesiąt jeden groszy) za okres od 11 sierpnia 2013r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,
- 4 012,58 (cztery tysiące dwanaście złotych pięćdziesiąt osiem groszy) za okres od 11 września 2013r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,
- 5 271,73 (pięć tysięcy dwieście siedemdziesiąt jeden złotych siedemdziesiąt trzy grosze) za okres od 11 października 2013r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,
- 7 451,57 (siedem tysięcy czterysta pięćdziesiąt jeden złotych pięćdziesiąt siedem groszy) za okres od 11 listopada 2013r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,
- 5 955,02 (pięć tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt pięć złotych dwa grosze) za okres od 11 grudnia 2013r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,
- 3 399,36 (trzy tysiące trzysta dziewięćdziesiąt dziewięć złotych trzydzieści sześć groszy) za okres od 11 stycznia 2014r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,

- 3 333,93 (trzy tysiące trzysta trzydzieści trzy złote dziewięćdziesiąt trzy grosze) za okres od 11 lutego 2014r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,
- 4 835,25 (cztery tysiące osiemset trzydzieści pięć złotych dwadzieścia pięć groszy) za okres od 11 marca 2014r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,
- 5 107,22 (pięć tysięcy sto siedem złotych dwadzieścia dwa grosze) za okres od 11 kwietnia 2014r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,
- 4 706,52 (cztery tysiące siedemset sześć złotych pięćdziesiąt dwa grosze) za okres od 11 maja 2014r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,
- 6 832,48 (sześć tysięcy osiemset trzydzieści dwa złote czterdzieści osiem groszy) za okres od 11 czerwca 2014r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,
- 5 403,72 (pięć tysięcy czterysta trzy złote siedemdziesiąt dwa grosze) za okres od 11 lipca 2014r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,
- 1 285,85 (jeden tysiąc dwieście osiemdziesiąt pięć złotych osiemdziesiąt pięć groszy) za okres od 11 sierpnia 2014r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,
- 7 763,85 (siedem tysięcy siedemset sześćdziesiąt trzy złote osiemdziesiąt pięć groszy) za okres od 11 września 2014r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,
- 6 288,33 (sześć tysięcy dwieście osiemdziesiąt osiem złotych trzydzieści trzy grosze) za okres od 11 października 2014r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,
- 6 346,76 (sześć tysięcy trzysta czterdzieści sześć złotych siedemdziesiąt sześć groszy) za okres od 11 listopada 2014r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,
- 6 592,49 (sześć tysięcy pięćset dziewięćdziesiąt dwa złote czterdzieści dziewięć groszy) za okres od 11 grudnia 2014r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,
- 5 507,35 (pięć tysięcy pięćset siedem złotych trzydzieści pięć groszy) za okres od 11 stycznia 2015r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,
- 2 090,35 (dwa tysiące dziewięćdziesiąt złotych trzydzieści pięć groszy) za okres od 11 lutego 2015r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,

- 2 120,22 (dwa tysiące sto dwadzieścia złotych dwadzieścia dwa grosze) za okres od 11 marca 2015r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,

II. zasądza od pozwanego J. K. na rzecz powoda W. G. kwotę 9 586,40 (dziewięć tysięcy pięćset osiemdziesiąt sześć złotych czterdzieści groszy) brutto tytułem ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy wraz z odsetkami za okres od 1 czerwca 2015r. do 31 grudnia 2015r. w wysokości odsetek ustawowych i za okres od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie,

III. w pozostałej części oddala powództwo,

IV. zasądza od pozwanego J. K. na rzecz powoda W. G. kwotę 3 812 (trzy tysiące osiemset dwanaście) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania,

V. nakazuje pobrać od pozwanego J. K. na rzecz Skarbu Państwa (kasa Sądu Okręgowego w Siedlcach) kwotę 7 062 (siedem tysięcy sześćdziesiąt dwa) złote tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych,

VI. w pozostałej części nieuiszczone koszty sadowe przejmuje na rachunek Skarbu Państwa,

VII. wyrokowi w pkt I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 1 750 (jeden tysiąc siedemset pięćdziesiąt) złotych.

Sygn. akt: IV P 5/15 **UZASADNIENIE**

Do Sądu Okręgowego w Siedlcach IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wpłynął pozew W. G., reprezentowanego przez pełnomocnika, w którym wniósł o zasądzenie od J. K. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą K. J. (...) w W. na jego rzecz kwoty 91 235 złotych tytułem niewypłaconych diet za odbyte podróże służbowe za okres od 2 stycznia 2012r. do 5 lutego 2015r., kwoty 72 090 złotych tytułem niewypłaconego ryczałtu za noclegi za odbyte podróże służbowe za okres od 2 stycznia 2012r. do 5 lutego 2015r. wraz z ustawowymi odsetkami od łącznych miesięcznych kwot tytułem diet i ryczałtu za noclegi za każdy miesiąc trwania stosunku pracy – od 11 dnia każdego miesiąca do dnia zapłaty, a także kwoty 8 570,64 złotych tytułem ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy za okres od 1 stycznia 2011r. do 31 maja 2015r. wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od 1 czerwca 2015r. do dnia zapłaty. Nadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu stanowiska powód wskazał, że w okresie od 7 maja 2010r. do 31 maja 2015r. był pracownikiem pozwanego zatrudnionym na stanowisku kierowcy samochodów w transporcie międzynarodowym i w ramach łączącego go z pozwanym stosunku pracy wykonywał podróże służbowe do Federacji Rosyjskiej. Podróże te trwały średnio od kilku do kilkunastu dni, przy czym najczęściej powód jeździł do M. lub C.. Zgodnie z umową o pracę pozwany wypłacał powodowi wynagrodzenie zasadnicze oraz sporadycznie uznaniową premię, która w ocenie powoda miała charakter nagrody. Powód wykonywał podróże służbowe samochodami ciężarowymi marki D. i S. i przed każdą podróżą służbową otrzymywał od pozwanego określoną kwotę pieniędzy tytułem zaliczki, przeznaczoną na wydatki związane bezpośrednio z kosztami podróży, które powinny być ponoszone przez pracodawcę. Zaliczki były przeznaczone m.in. na paliwo, opłaty graniczne, opłaty drogowe. Po każdej podróży służbowej powód musiał rozliczyć się z dokonanych wydatków, przy czym zaliczki nie mógł wydać na własne wydatki związane z utrzymaniem się w czasie podróży – wyżywienie, środki czystości, pościel, dlatego wydatki te pokrywał z własnych środków, a pozwany nigdy nie zwracał mu poniesionych kosztów. Podczas podróży służbowych powód nie korzystał z hoteli i na polecenie pozwanego spał w kabinie samochodu, aby pilnować pojazdu i przewożonego towaru. Warunki w kabinach samochodów uniemożliwiały jednak prawidłowy odpoczynek. Dalej powód wskazał, że w okresie zatrudnienia u pozwanego był uprawniony do 26-dniowego urlopu wypoczynkowego w ciągu roku kalendarzowego. Pozwany nie udzielał mu jednak takiego urlopu, poza zaległym urlopem za 2010r., który wykorzystał w okresie od 25 maja 2012r. do 17 czerwca 2012r. Pomimo licznych próśb pozwany nie udzielił powodowi urlopu wypoczynkowego w latach 2011-2015. W świetle

przedstawionych okoliczności powód dochodzi od pozwanego należności, które przysługują mu z tytułu podróży służbowych ,tj. diet i ryczałtów za noclegi za okres od 2 stycznia 2012r. do 5 lutego 2015r. oraz ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy za okres od 1 stycznia 2011r. do 31 maja 2015r. Podstawę prawną dochodzenia należności w postaci diet z tytułu podróży służbowych oraz ryczałtów za noclegi w okresie tych podróży stanowią przepisy ustawy z 16 kwietnia 2004r. o czasie pracy kierowców, przepis art.77.5§5 kp i przepisy wydanych na jego podstawie rozporządzeń wykonawczych w postaci rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 grudnia 2002r. i 29 stycznia 2013r., a w odniesieniu do ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy przepis art.171 kp (pozew k.1-10 akt sprawy).

Pozwany J. K., reprezentowany przez pełnomocnika, nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm prawem przepisanych. W uzasadnieniu stanowiska pozwany wskazał m.in., że zaprzecza wszelkim twierdzeniom powoda poza wyraźnie przyznanymi przez niego okolicznościami. Podniósł, że powód przed rozpoczęciem pracy u pozwanego pracował u M. B., który ewidencjonował wypłatę wszystkich należności pracowniczych, w tym diet i ryczałtów za noclegi za podróże służbowe. Pozwany do 2007r. prowadził gospodarstwo rolne i kiedy we wskazanym roku rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej w branży transportowej, powód zgodził się przejść do pracy w jego firmie. Powód wymógł jednak na nim, aby w dokumentach było ewidencjonowane jedynie wynagrodzenie zasadnicze, gdyż płacił alimenty na rzecz dzieci i nie chciał wykazywać całości swoich dochodów. Dlatego, mimo iż w dokumentach widniało wynagrodzenie zasadnicze, to faktycznie pozwany wypłacał powodowi wszelkie należności związane z wykonywaniem podróży służbowych ,tj. diety wg stawki krajowej i ryczałty za noclegi, choć bez sporządzania dokumentów w postaci delegacji służbowych. Dla uproszczenia rozliczeń powód zaproponował bowiem, aby zamiast liczenia ryczałtów i diet po każdym wyjeździe, za każdy wyjazd zagraniczny otrzymywał kwotę 1 400 złotych (od 2013r. kwota 1 250 złotych), tuż po tym jak powróci z trasy. Dodatkowo powód miał otrzymywać kwotę 500 rubli za dzień na wyżywienie (nawet jak wyjeżdżał o godzinie 23 to otrzymywał kwotę na ten dzień) oraz kwotę 150 złotych za postój od 3. dnia postoju (2 dni postoju mieściły się w kwocie 1 400 złotych, później 1 200 złotych). W tych okolicznościach nie były sporządzane dokumenty w postaci poleceń wyjazdów. Z uwagi na to, że pozwany sam wykonywał i nadal wykonuje przewozy jako kierowca, prowadzenie ewidencji wyjazdów służbowych polecił powodowi, co ten czynił w zeszytach służbowych, których oryginały są w posiadaniu pozwanego. Dalej pozwany wskazał, że jeżeli powód nie wykonywał usługi transportowej, to nie przebywał w pracy, gdyż strony ustaliły, że w tym czasie powód może swobodnie gospodarować swoim czasem, czy to np. pracując w polu, czy zrywając jabłka u szwagra. Czas jaki powód spędzał wg własnego uznania winien być zatem traktowany jako okres urlopowy. Począwszy od maja 2010r. powód uzyskiwał wzię służbową. Z tego tytułu jego nieobecność w pracy trwała nieprzerwanie od 3 do 4 tygodni, w zależności od czasu, w jakim konsul Federacji Rosyjskiej rozpatrywał dany wniosek wizowy. I tak w 2012r. na 252 dni robocze powód przepracował 189 dni, w 2013r. na 252 dni robocze świadczył pracę na rzecz pozwanego przez 207 dni, a w 2014r. przepracował 214 dni na 250 dni roboczych. Dlatego powód mija się z prawdą twierdząc, że pozwany nie udzielił mu ani jednego dnia urlopu wypoczynkowego, co potwierdza również przywłaszczenie przez niego tzw. urlopówek. W przedstawionych okolicznościach powód nie sporządzał list obecności i nie ewidencjonował czasu pracy powoda na odrębnych kartach. Ewidencjonowane były tylko okresy wykonywania przez powoda kursów z zeszytach prowadzonych powoda. Umowa pisemna obejmowała wynagrodzenie zasadnicze, a jednocześnie z nią obowiązywała część ustna umowy, którą obie strony akceptowały do czasu otrzymania przez powoda wypowiedzenia umowy o pracę w dniu 10 lutego 2015r. Nadto pozwany wskazał, że nie jest prawdziwe twierdzenie, że zaliczka, którą powód otrzymywał przed wyjazdem służbowym, była przeznaczona jedynie na paliwo, opłaty graniczne i opłaty drogowe. Powód otrzymywał bowiem środki na wyżywienie i było to ewidencjonowane. Nieprawdziwe jest ponadto twierdzenie powoda, że powód na własny rachunek musiał utrzymywać czystość w samochodzie. Środki czystości powód kupował bowiem z zaliczek, które otrzymywał, a kabina samochodu była sprządana po tym jak wrócił z trasy. Po powrocie z trasy następowało rozliczenie otrzymywanych przez powoda zaliczek i powód otrzymywał należności, o których była mowa wyżej, co od pewnego momentu było ewidencjonowane w złożonych zeszytach, przy czym powód nie złożył kopii szeregu innych kart z zeszytów, albowiem wprost wynika z nich, że powód otrzymywał należności inne niż wynagrodzenie zasadnicze. Dodatkowo powód potwierdził wypłatę należności w zbiorczych zestawieniach za 2012r., 2013r. i 2014r., przy czym pozwany zaprzecza, aby przekazywane powodowi środki były mu przekazywane

tytułem premii. Wyplata premii ani nie była ustalona w umowie, ani pozwany nie wprowadził takiego zwyczaju. Brak też było podstaw do wypłaty premii, gdyż powód nie dbał o powierzony mu pojazd. Nadto pozwany wskazał, że powód przywłaszczył sobie wykresówki tarcz tachografów kierowanych pojazdów oraz świadectwa działalności tzw. urlopówki. Niezależnie od powyższego kopie tarcz nie mogą być uznane za wiarygodne i pozwany kwestionuje ich prawdziwość. Resumując pozwany wskazał, że o ile przyjąć, że umowa przez nich zawarta była umową o pracę, to powód domagając się należności, które już otrzymał, nadużywa swojego prawa podmiotowego w świetle art.8 kp. Nadto, z ostrożności procesowej pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczeń powoda (odpowiedź na pozew k.122-131 akt sprawy).

W dniu 11 września 2017r. wpłynęło do akt sprawy pismo pełnomocnika powoda datowane na 6 września 2017r. rozszerzające powództwo o zapłatę diet z tytułu podróży służbowych do kwoty 94 469,34 złotych oraz ryczałtów za noclegi do kwoty 77 109,20 złotych, a także ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy do kwoty 9 586,40 złotych (pismo procesowe pełnomocnika powoda z 6 września 2017r. k.503-506 akt sprawy).

Następnie, w dniu 16 października 2017r. wpłynęło do akt sprawy pismo pełnomocnika powoda datowane na 12 października 2017r. zawierające dalsze rozszerzenie powództwa o zapłatę ryczałtów za noclegi z kwoty 77 109,20 złotych do kwoty 77 173,47 złotych. Po dokonanych rozszerzeniach powództwa, dochodzone przez powoda roszczenie wyniosło łącznie 181 229,21 złotych (pismo procesowe pełnomocnika powoda z 12 października 2017r. k.540-543 akt sprawy).

Pozwany wnosił o oddalenie powództwa w całości.

Sąd ustalił, co następuje:

Pozwany J. K. od 3 stycznia 2007r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą w zakresie transportu drogowego towarów. Działalność tę prowadzi pod nazwą K. J. (...), a siedziba firmy mieści się w W. (...), gmina W., powiat (...) (wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej k.16 akt sprawy).

Pozwany wykonuje przewozy osobiście, a także zatrudnia w tym celu pracowników. W dniu 7 maja 2010r. pozwany zawarł umowę o pracę z powodem W. G.. Zgodnie z umową o pracę z 7 maja 2010r. powód został zatrudniony przez pozwanego na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych. Powód miał wykonywać pracę na terytorium Polski, Państw Unii Europejskiej, Federacji Rosyjskiej oraz Białorusi. Miał ją wykonywać w równoważnym systemie czasu pracy, z uwzględnieniem maksymalnych norm dobowych, tygodniowych oraz w okresie rozliczeniowym - przewidzianych w ustawie z 16 kwietnia 2004r. o czasie pracy kierowców. Strony umowy przewidziały, że za wykonaną pracę powód będzie otrzymywał wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 1 317 złotych brutto miesięcznie, a także że przysługuje mu urlop wypoczynkowy w wymiarze 26 dni w ciągu roku kalendarzowego (umowa o pracę z 7 maja 2010r. k.133 akt sprawy). W toku zatrudnienia strony zawierały aneksy do umowy o pracę z 7 maja 2010r., mocą których z początkiem każdego kolejnego roku kalendarzowego podwyższały wynagrodzenie zasadnicze powoda do kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę (aneksy do umowy o pracę nr 1, 3, 4 i 5 - k.134-137 akt sprawy). Ostatni aneks do umowy o pracę zawartej w dniu 7 maja 2010r. oznaczony numerem 5 strony spisały z dniem 31 grudnia 2014r. Przewidziały w nim, że od 1 stycznia 2015r. wynagrodzenie zasadnicze powoda będzie wynosiło 1 750 złotych brutto miesięcznie (aneks nr 5 do umowy o pracę zawartej w dniu 7 maja 2010r. k.137 akt sprawy).

Powód pozostawał w zatrudnieniu u pozwanego do 31 maja 2015r. Stosunek pracy między stronami ustał na skutek wypowiedzenia umowy o pracę przez pozwanego w piśmie z 10 lutego 2015r. z powodu – jak wskazano w piśmie - redukcji zatrudnienia i związanej z tym likwidacji stanowiska kierowcy samochodów ciężarowych w transporcie międzynarodowym (pismo pozwanego z 10 lutego 2015r. o wypowiedzeniu umowy o pracę k.138 akt sprawy). W okresie wypowiedzenia umowy o pracę – od 11 lutego 2015r. do 31 maja 2015r. powód nie świadczył pracy z powodu choroby (świadectwo pracy z 1 czerwca 2015r. k.139 akt sprawy).

W okresie zatrudnienia u pozwanego powód wykonywał przewozy towarów na teren Federacji Rosyjskiej. Przewozy te wykonywał samochodami ciężarowymi marki D. i S.. Za wykonywaną pracę powód otrzymywał przewidziane w umowie o pracę wynagrodzenie zasadnicze. Ponadto strony umówiły się, że za każdy wykonany kurs powód otrzymywał będzie od pozwanego dodatkowo kwotę 1 400 złotych, a w późniejszym okresie kwotę 1 250 złotych, a także 150 złotych za postój poczynając od 3. dnia takiego postoju. Pozwany nie prowadził dokumentacji osobowej i płacowej powoda, nie wystawiał powodowi dokumentów w postaci poleceń wyjazdów służbowych, a po powrocie powoda z danej trasy nie naliczał świadczeń z tytułu podróży służbowej. Polecenia odbycia podróży służbowej były wydawane powodowi ustnie przez pozwanego lub jego brata T. K. – nieformalnego współpracownika i pełnomocnika pozwanego. U pozwanego nie obowiązywał regulamin wynagradzania. Na potrzeby dokumentowania podróży służbowych powód prowadził zeszyt, w którym odnotowywał datę dzienną wyjazdu i powrotu z podróży oraz wydatki poniesione w toku podróży związane z opłatami drogowymi, opłatami za paliwo, parking, telefon i inne wydatkowane w toku przejazdu oraz zamieszczał uwagi związane z trasą np. wymianę waluty, zaistniałe usterki. Na opisane wydatki powód otrzymywał od pozwanego przed każdym wyjazdem zaliczkę w rublach, dolarach lub euro, z której rozliczał się po powrocie z trasy. W prowadzonym zeszycie powód odnotowywał również fakt otrzymania od pozwanego kwoty 1 400 złotych lub 1 250 złotych z adnotacją „trasa” lub „kurs”, a niekiedy również fakt otrzymania kwoty 150 złotych „za 3 dobę postoju” (2 zeszyty formatu A5 prowadzone przez powoda w czasie podróży służbowych - w kopercie na k.190 akt sprawy i przykładowe wpisy pod datami wyjazdu 10.09.2013r., 18.09.2013r., 27.09.2013r., 05.10.2013r. - w zeszycie rozpoczynającym się od wpisu pod datą 13.06. - w kopercie na k.190 akt sprawy). Umówione środki wypłacał powodowi pozwany lub członkowie jego rodziny np. szwagierka M. K. (1), brat T. K.. Środki te wypłacane były powodowi w siedzibie firmy lub dowożone były powodowi do miejsca jego zamieszkania. Powód nie kwitował pozwanemu, który nie sporządzał list płac, odbioru pieniędzy tytułem wynagrodzenia zasadniczego i zapłaty za kurs - poza w/w wpisami w zeszycie. Pozwany nie naliczał i nie wypłacał powodowi diet z tytułu odbywanych podróży służbowych, a także ryczałtów za noclegi. Powód w czasie podróży służbowych nocował w kabinie samochodu, na znajdującej się tam leżance. W okresie zatrudnienia powód korzystał z urlopu wypoczynkowego od 25 maja 2012r. do 17 czerwca 2012r., był to urlop za 2010r. Za kolejne lata zatrudnienia ,tj. w okresie od 1 stycznia 2011r. do 31 maja 2015r. powód nie korzystał z urlopu wypoczynkowego. Na zobowiązanie Sądu do złożenia akt osobowych powoda oraz dokumentacji płacowej pozwany przedłożył trzy aneksy do umowy o pracę ,tj. aneks nr 3, 4 i 5, pismo o wypowiedzeniu umowy o pracę z 10 lutego 2015r. oraz świadectwo pracy z 1 czerwca 2015r., a także dwa dokumenty zatytułowane: „Lista płac za rok 2013” opatrzony datą 31 grudnia 2013r. i „Lista płac za rok 2014” opatrzony datą 31 grudnia 2014r. zawierające wykaz miesięcznych kwot wynagrodzenia netto oraz diet i zwrotu kosztów podróży, które miały być wypłacone powodowi. Na dokumencie datowanym na 31 grudnia 2013r. widnieje skrócony podpis powoda (parafa) z adnotacją o otrzymaniu wymienionych kwot, a na dokumencie datowanym na 31 grudnia 2014r. widnieje parafa mająca jedynie odwzorowywać podpis powoda, ale z wysokim prawdopodobieństwem nie nakreślona ręką powoda (w/w dokumenty – trzy aneksy do umowy o pracę - aneks nr 3, 4 i 5, pismo o wypowiedzeniu umowy o pracę z 10 lutego 2015r. i świadectwo pracy z 1 czerwca 2015r. oraz dwa dokumenty zatytułowane: „Lista płac za rok 2013” opatrzony datą 31 grudnia 2013r. i „Lista płac za rok 2014” opatrzony datą 31 grudnia 2014r. - w kopercie na k.190 akt sprawy, a także opinia biegłego ds badania pisma w osobie M. D. w tym wnioski końcowe opinii k.382-385 akt sprawy). Nadto pozwany złożył kopię dokumentu zatytułowanego „Lista płac za rok 2012” opatrzony datą 31 grudnia 2012r. zawierającą wykaz miesięcznych kwot wynagrodzenia netto oraz diet i zwrotu kosztów podróży, które miały być wypłacone powodowi (kopia dokumentu zatytułowanego „Lista płac za rok 2012” - w kopercie na k.143 akt sprawy). Przedstawiony stan faktyczny dotyczący zatrudnienia powoda oraz rozliczeń między stronami Sąd ustalił częściowo na podstawie zeznań świadków: I. S. k.171-171v akt sprawy, T. W. k.196v-197 akt sprawy, M. K. (2) k.197-197v akt sprawy, M. K. (1) k.198-198v akt sprawy, E. K. k.198v akt sprawy, T. K. k.198v-200 akt sprawy, M. K. (3) k.248v-249 akt sprawy oraz częściowo na podstawie zeznań stron: W. G. k.416-417 akt sprawy i pozwanego J. K. k.417-417v akt sprawy oraz k.567v-568v akt sprawy).

Należności powoda w postaci diet z tytułu podróży służbowych odbywanych na rzecz pozwanego w okresie od 2 stycznia 2012r. do 5 lutego 2015r. wynoszą 91 208,44 złotych, a w postaci ryczałtu za noclegi w w/w okresie wynoszą 76 807,83 złotych, co łącznie stanowi 168 016,27 złotych, przy czym kwota nieprzedawnionych należności

z obu powyższych tytułów wynosi 150 398,21 złotych (opinia biegłej księgowej A. D. k.466-484 akt sprawy oraz uzupełniająca opinia tej biegłej k.517-522 akt sprawy). Należność powoda z tytułu ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy za rok 2011, 2012, 2013, 2014 i za okres od 1 stycznia 2015r. do 31 maja 2015r. wynosi 9 586,40 złotych brutto (opinia biegłej księgowej A. D. k.467 akt sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie powoda W. G. o zapłatę należności z tytułu diet i ryczałtów za noclegi za okres okazało się co do zasady słuszne i jako takie podlegało uwzględnieniu w łącznej kwocie 150 398,21 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od miesięcznych kwot należności, wyszczególnionych w wyroku, płatnych od 11 dnia każdego miesiąca do dnia zapłaty. Wskazana kwota stanowi sumę kwot diet i ryczałtów za noclegi wyliczonych przez biegłą księgową A. D. w złożonej opinii poczynając od podróży odbytej przez powoda w okresie od 18 czerwca 2012r. do 22 czerwca 2012r. i kończąc na ostatniej podróży odbytej przez powoda w okresie zatrudnienia u pozwanego ,tj. od 30 stycznia 2015r. do 5 lutego 2015r. Ponad kwotę 150 398,21 złotych roszczenie powoda polegało oddaleniu z uwagi na podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia (vide: odpowiedź na pozew k.131 akt sprawy). Jak wynika z pozwu roszczenie powoda o należności z tytułu diet i podróży służbowych obejmowało okres poczynając od 2 stycznia 2012r. Zgodnie z art.291§1 kp roszczenia ze stosunku pracy ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Powód wskazał, że termin płatności wynagrodzenia i innych należności ze stosunku pracy przypadają u pozwanego na 10-dzień następnego miesiąca kalendarzowego i dlatego żądał zapłaty odsetek od kwot należności w postaci diet i ryczałtu za noclegi z tytułu podróży służbowych odbytych w danym miesiącu kalendarzowym poczynając od 11 dnia następnego miesiąca kalendarzowego (vide: pozew k.1-2 oraz pisma rozszerzające roszczenie k.503-506 i 540-543 akt sprawy). Stanowisko takie pozostaje w zgodzie z dyspozycją przepisu art.85§2 kp, zgodnie z którym wynagrodzenie za pracę płatne raz w miesiącu wypłaca się z dołu, niezwłocznie po ustaleniu jego pełnej wysokości, nie później jednak niż w ciągu pierwszych 10 dni następnego miesiąca kalendarzowego. Mając na uwadze powyższe uregulowania wskazujące na datę wymagalności roszczenia i termin przedawnienia roszczeń, a także żądanie powoda sięgające miesiąca stycznia 2012r. oraz datę wniesienia przez powoda powództwa o zapłatę należności z tytułu diet i ryczałtów za noclegi w dniu 25 czerwca 2015r. (vide: prezentata na pozwie k.1 akt sprawy), Sąd doszedł do przekonania, że oddaleniu jako przedawnione podlega roszczenie powoda o zapłatę w/w należności z tytułu podróży służbowych za miesiące od stycznia 2012r. do maja 2012r. Terminy przedawnienia w/w należności upłynęły bowiem odpowiednio w dniu 10 lutego 2012r. (za styczeń 2012r.), 10 marca 2012r. (za luty 2012r.), 10 kwietnia 2012r. (za marzec 2012r.), 10 maja 2012r. (za kwiecień 2012r.) i 10 czerwca 2012r. (za maj 2012r.). Dlatego też zasądzeniu od pozwanego na rzecz powoda podlegały należności z tytułu diet oraz ryczałtów za noclegi za okres od czerwca 2012r. do lutego 2015r. w wysokości wyliczonej ostatecznie przez biegłą księgową w uzupełniającej opinii z 27 września 2017r. (zestawienie nr 1, należności wyliczone w pozycjach od 15 do 105 – opinia na k.518-520 akt sprawy). W pozostałej części ,tj. ponad kwoty ustalone przez biegłą księgową oraz w odniesieniu do należności przedawnionych – za miesiące styczeń 2012r. - maj 2012r. (wykazane w pozycjach od 1 do 14 zestawienia nr 1 w opinii na k.518 akt sprawy) powództwo o zapłatę należności z tytułu diet i ryczałtów za noclegi podlegało oddaleniu.

Przechodząc do materialnoprawej podstawy roszczeń powoda o zapłatę należności z tytułu diet oraz ryczałtów za noclegi wskazać należy na przepis art.2 pkt 7 ustawy z 16 kwietnia 2004r. o czasie pracy kierowców (t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 1155), obowiązujący od 3 kwietnia 2010r., w myśl którego podróż służbowa to każde zadanie służbowe polegające na wykonywaniu, na polecenie pracodawcy przewozu drogowego poza miejscowość, będącą jego siedzibą lub wyjazd poza tę miejscowość, w celu wykonania przewozu drogowego. W myśl zaś art.4 powołanej ustawy, w zakresie w niej nieuregulowanym stosuje się przepisy ustawy z 26 czerwca 1974r. - Kodeks pracy. Dalej, jak stanowi art.77⁵§1 kp, pracownikowi wykonującemu na polecenie pracodawcy zadanie służbowe poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy, lub poza stałym miejscem pracy przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową. Warunki wypłacania należności z tytułu podróży służbowej pracownikowi zatrudnionemu u innego pracodawcy niż państwowa lub samorządowa jednostka sfery budżetowej, określa się w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę, jeżeli pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym pracy lub nie jest obowiązany do ustalenia regulaminu wynagradzania (§3 powyższego przepisu). Art.77⁵§5 kp

stanowi zaś, że w sytuacji, gdy układ zbiorowy pracy, regulamin wynagradzania lub umowa o pracę nie regulują warunków wypłacania należności z tego tytułu – tak jak w przypadku pozwanego, u którego nie obowiązuje regulamin wynagradzania i który w umowie o pracę z powodem nie zawarł postanowień dotyczących należności z tytułu podróży służbowych - pracownikowi przysługują należności na pokrycie kosztów podróży służbowej wg przepisów wykonawczych, o których mowa w §2 przepisu ,tj. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 grudnia 2002r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, a także zastępującego je od 1 marca 2013r. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej. Zgodnie z obowiązującym do końca lutego 2013r. §2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 grudnia 2002r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, a także zgodnie z zastępującym je od 1 marca 2013 roku rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej - z tytułu podróży odbywanej w miejscu i terminie określonym przez pracodawcę pracownikowi przysługują diety oraz zwroty kosztów noclegów. Dieta jest przeznaczona na pokrycie kosztów wyżywienia i inne drobne wydatki. Wysokości diet za dobę podróży w poszczególnych państwach jest określona w załącznikach do ww. rozporządzeń. Z kolei zgodnie z §9 w/w rozporządzenia z 19 grudnia 2002r. oraz §16 obecnie obowiązującego rozporządzenia z 29 stycznia 2013r. za nocleg przysługuje pracownikowi zwrot kosztów w wysokości stwierdzonej rachunkiem, w granicach ustalonego na ten cel limitu określonego w załączniku do rozporządzenia. W razie zaś nieprzedłożenia rachunku za nocleg, pracownikowi przysługuje ryczałt w wysokości 25% limitu. Oba rozporządzenia, wykluczają jednak możliwość zwrotu pracownikowi kosztów wydatkowanych na nocleg czy ryczałtu na jego pokrycie, jeżeli pracodawca lub strona zagraniczna zapewniła pracownikowi bezpłatny nocleg.

Odnosząc powyższe uregulowania do okoliczności sprawy Sąd stwierdził, że roszczenie powoda o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz nieprzedawnionych należności z tytułu diet oraz ryczałtu za noclegi zasługuje na uwzględnienie. W pierwszej kolejności wskazać należy, że fakt zapewniania pracownikowi możliwości nocowania w kabinie samochodu nie stanowi zapewnienia pracownikowi bezpłatnego noclegu w rozumieniu przepisów w/w rozporządzenia. Sąd podziela w tym zakresie pogląd wyrażony przez skład Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego w uchwale z 12 czerwca 2014r. w sprawie II PZP 1/14, Lex nr 1469181, a także w wyroku tego Sądu z 10 września 2013r., w sprawie I PK 71/13, Lex nr 1427710. Po wtóre wskazać należy, że Sąd dał wiarę twierdzeniom pozwanego, że poza wynagrodzeniem zasadniczym wypłacał powodowi kwotę 1 400 złotych, a później 1 250 złotych za każdy zrealizowany kurs, co zresztą ostatecznie przyznał również powód w toku zeznań w charakterze strony (zeznania powoda k.416 akt sprawy) oraz co znajduje potwierdzenie w zeszytach prowadzonych przez powoda, w których dokumentował on przebieg podróży służbowych (vide: ustalenia faktyczne). Niewiarygodne jest jednak twierdzenie pozwanego i powołanych przez niego świadków w osobach bliskich pozwanego ,tj. jego brata T. K., szwagierki M. K. (1), matki E. K., brata ciotecznego M. K. (3), że wypłata na rzecz powoda kwoty 1 400 złotych lub 1 250 złotych za kurs była realizowana tytułem diet i ryczałtu za noclegi za podróże służbowe. Co do zeznań pozostałych świadków to niewiele one wniosły do ustaleń Sądu w zakresie wypłacanych powodowi należności i tytułu tych wypłat. W pierwszej kolejności wskazać należy, że pozwany nie wystawiał powodowi poleceń wyjazdu służbowego, a po powrocie powoda z podróży nie naliczał należności powoda z tytułu diet i ryczałtu za noclegi. W tych okolicznościach nie sposób uznać argumentacji pozwanego, że wypłacana powodowi za każdy kurs taka sama kwota w wysokości 1 400 złotych lub 1 250 złotych była wypłacana tytułem realizacji należności za podróże służbowe. Do wniosku takiego prowadzi również wprost analiza treści zeznań pozwanego i w/w świadków, którzy zgodnie wskazywali, że w/w stałe kwoty były wypłacane powodowi za realizację danego kursu. Świadek M. K. (1) wskazała nawet, że w/w kwoty były wypłacane „za fracht” (zeznania świadka M. K. (1) k.198 akt sprawy). Takiej samej terminologii ,tj. za „kurs” lub „trasa” używał również powód odnotowując w w/w zeszytach otrzymanie kwoty 1 400 złotych lub 1 250 złotych. W tych okolicznościach w pełni uzasadnione jest przyjęcie, że kwoty 1 400 złotych lub 1 250 złotych wypłacane powodowi po zakończeniu każdego kursu, były dodatkowym wynagrodzeniem za pracę (obok wynagrodzenia zasadniczego) wypłacanym powodowi za realizację

danego przewozu. Dlatego nie mogą odnieść skutku obecne - składane w warunkach procesu sądowego - twierdzenia pozwanego, że wypłaty realizowane jako wynagrodzenie za pracę były w istocie wypłatą należności z tytułu podróży służbowych. Gdyby tak było, to pozwany przedstawiłby dokumentację dotyczącą naliczenia i wypłaty pracownikowi należności z tytułu tych podróży. Tymczasem jedyną dokumentacją, którą przedstawił pozwany to tzw. listy płac za 2012r., 2013r. i 2014r. sporządzone w ostatnim dniu roku za cały rok, z których to lista płac za 2012r. została złożona jedynie w kopii, a jej autentyczność została przez powoda zakwestionowana (kopia listy za 2012r. – w kopercie na k.143 akt sprawy), a lista płac za 2014r. zawiera podpis, który naśladuje podpis powoda i – jak ustalił biegły ds. badania pisma – jest wysoce prawdopodobne, że nie został nakreślony przez powoda (vide: ustalenia faktyczne - lista płac za 2014r. – w kopercie na k.190 akt sprawy oraz opinia biegłego k.382 akt sprawy). Jedynie podpis na liście płac za 2013r. okazał się autentycznym podpisem powoda, ale jak wskazał powód, kiedy składał on ten podpis, na dokumencie wyszczególnione były jedynie kwoty wynagrodzenia zasadniczego, bez kwot należności z tytułu diet i podróży służbowych (vide: lista płac za 2013r. - w kopercie na k.190 akt sprawy oraz wyjaśnienia powoda k.170 akt sprawy). Choć ta ostatnia okoliczność nie została w toku procesu udowodniona, to w całokształcie okoliczności sprawy – twierdzeń stron i świadków oraz przedstawienia przez pozwanego jako dowód w sprawie dokumentu z podpisem jedynie naśladującym podpis powoda (na liście płac za 2014r.), twierdzenie powoda, że nie otrzymał on należności z tytułu podróży służbowych również za 2013r. należy uznać za wiarygodne.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd uznał roszczenie powoda o diety i ryczałty za noclegi za udowodnione i opierając się na wyliczeniach biegłej księgowej A. D. dokonanych w oparciu o stawki przewidziane w w/w rozporządzeniach Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie należności z tytułu podróży służbowej, zasądził należne powodowi kwoty tytułem diet i ryczałtów za okres wskazany na wstępie rozważań. W tym miejscu wskazać należy, że w toku procesu pozwany podnosił, że powód przywłaszczył sobie tarczki tachografu, a kopie tarczek, które złożył do akt sprawy są niewiarygodne. Powyższe okoliczności nie miały jednak zasadniczego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż Sąd dysponował innym materiałem dowodowym, który pozwolił biegłej księgowej ustalić okresy trwania poszczególnych podróży służbowych powoda i na tej podstawie ustalić przysługujące mu należności z tytułu tych podróży. Były to m.in. zapisy powoda w przedłożonych przez pozwanego zeszytach (w kopercie na k.190 akt sprawy), kopie dokumentu „VISA” na k.31-51 akt sprawy, czy też informacje nadesłane przez Straż Graniczną co do czasu i miejsca przekraczania przez powoda granicy (k.180-185 akt sprawy). Z tego też względu Sąd oddalił wniosek pełnomocnika pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu transportu drogowego na okoliczność, czy złożone do akt sprawy kopie tarczek odpowiadają formą i treścią tarczkom stosowanym w transporcie międzynarodowym oraz czy ich zapisy wskazują na modyfikację ich treści (pismo pełnomocnika pozwanego z 4 września 2017r. k.497-498 oraz postanowienie z 18 września 2017r. k.510 akt sprawy). Dowód ten nie był bowiem konieczny dla rozstrzygnięcia sprawy. Poza kompetencją sądu ubezpieczeń społecznych jest natomiast ustalenie, czy pozwany dopuścił się przywłaszczenia tarczek.

Wskazać jeszcze należy, że na rozstrzygnięcie Sądu w zakresie należności z tytułu ryczałtów za noclegi nie wpłynął wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 24 listopada 2016r. w sprawie K 11/15 (opublikowany w Dz.U. z 2016r., poz.2206 ogłoszonego w dniu 29 grudnia 2016r.), który w pkt 1 sentencji tego wyroku stwierdził, że art.21a ustawy z 16 kwietnia 2004r. o czasie pracy kierowców w związku z art.77.5§2, 3 i 5 Kodeksu pracy w związku z §16 ust.1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym jest niezgodny z art.2 Konstytucji. Jak wynika z uzasadnienia powyższego wyroku u podstaw takiego rozstrzygnięcia leżało zakwestionowanie przez Trybunał Konstytucyjny sposobu legislacji w przedmiocie należności kierowców w transporcie międzynarodowym i w konsekwencji nie uwzględnienia tego, że w ustawie o czasie pracy kierowców ustawodawca stworzył autonomiczną definicję podróży służbowej, która to podróż stanowi w istocie rodzaj wykonywanej przez kierowców pracy i w związku z tym do tej grupy zawodowej nie można stosować – na zasadzie odesłania - zasad ustalania należności za podróże służbowe pozostałych pracowników. Zgodnie z art.190 ust.1 Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997r. orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą, a w myśl art.190 ust.3 Konstytucji orzeczenie Trybunału wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. W świetle

powyższego orzeczenie o niekonstytucyjności powyższych uregulowań skutkowało utratą mocy przez te przepisy w rozpatrywanym przez Trybunał Konstytucyjny zakresie. Na gruncie niniejszej sprawy oznacza to, że podstawy prawnej do uwzględnienia roszczenia powoda o ryczałty za noclegi z tytułu odbywanych przez niego podróży służbowych w ramach wykonywanych przewozów międzynarodowych nie może stanowić art.21a ustawy o czasie pracy kierowców jako przepis, który utracił moc w odniesieniu do kierowców w transporcie międzynarodowym. Podstawy prawnej roszczenia powoda w zakresie ryczałtów za noclegi należy jednak poszukiwać w art.4 przedmiotowej ustawy o czasie pracy kierowców, zgodnie z którym w zakresie nieuregulowanym ustaw stosuje się przepisy kodeksu pracy i w konsekwencji w/w przepis art.77⁵ kp.

Sąd uwzględnił ponadto roszczenie powoda o zapłatę kwoty 9 586,40 złotych tytułem ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy za okres od 1 stycznia 2011r. do 31 maja 2015r. Powód wskazał w pozwie oraz w toku przesłuchania w charakterze strony, że poza okresem od 25 maja 2012r. do 17 czerwca 2012r. nie korzystał z urlopu wypoczynkowego, a wskazany okres korzystania z urlopu zaliczył na poczet najdalej wymagalnego urlopu za 2010r. W ten sposób na datę rozwiązania stosunku pracy ,tj. na dzień 31 maja 2015r. pozostał niewykorzystany przez niego urlop wypoczynkowy za rok 2011, 2012, 2013, 2014 oraz 5 miesięcy 2015r. Tym samym zgodnie z art.171§1 kp powstało po jego stronie roszczenie o zapłatę przez pozwanego ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. Zgodnie z powyższym uregulowaniem w przypadku niewykorzystania przysługującego urlopu w całości lub w części z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy pracownikowi przysługuje ekwiwalent pieniężny. Pozwany zaprzeczył twierdzeniom powoda, że posiada on niewykorzystany urlop wypoczynkowy wskazując w odpowiedzi na pozew oraz w toku przesłuchania w charakterze strony (zeznania na k.417-417v akt sprawy), że powód wykorzystał należny mu urlop wypoczynkowy, gdyż za okresy pobytu powoda na urlopie wypoczynkowym należy uznać okresy przerwy między poszczególnymi kursami, kiedy to powód nie świadczył pracy, a także okresy tzw. przerw świąteczno-noworocznych ,tj. przelom starego i nowego roku, kiedy firma pozwanego nie wykonywała przewozów, czy wreszcie kilkunastodniowy okres powtarzający się w każdym roku zatrudnienia powoda, kiedy to nie mógł on wykonywać przewozów na teren Federacji Rosyjskiej z powodu załatwiania formalności wizowych. Sąd nie podzielił powyższej argumentacji pozwanego. Należy podkreślić, że pozwany nie przedstawił dokumentacji potwierdzającej, że we wskazywanych przez niego - bliżej nieokreślonych okresach - powód przebywał na urlopie wypoczynkowym, a jedynie wskazał – po zaistnieniu sporu sądowego – że w jego ocenie dane okresy należy uznać za okresy pobytu powoda na urlopie wypoczynkowym. Samo jednak twierdzenie, że skoro pracownik-kierowca nie wykonywał pracy bo np. miał przerwę między zakończeniem jednej a początkiem drugiej trasy, albo oczekiwał na wizę nie jest równoznaczne z pobytem na urlopie wypoczynkowym. Dowodem udzielenia pracownikowi urlopu wypoczynkowego jest zaakceptowany przez pracodawcę wniosek pracownika o udzielenie takiego urlopu, ewentualnie inne niebudzące wątpliwości dowody na okoliczność korzystania przez pracownika z takiego urlopu. Z pewnością jednak dowody te nie mogą się ograniczać do samych twierdzeń pracodawcy, że określone okresy ex post (po fakcie) należy uznać za okresy urlopu wypoczynkowego. Zgodnie z art.154²§1 kp pracownikowi udziela się urlopu wypoczynkowego, a zatem pracownik musi wiedzieć, że w danym okresie (dniach) przebywa na urlopie wypoczynkowym. O wykorzystaniu urlopu wypoczynkowego nie można zatem mówić w każdej sytuacji, gdy pracownik nie świadczy pracy - jak chciałby tego pozwany – jeżeli pracownik nie wystąpił w tym okresie o urlop i pracodawca w sposób niebudzący wątpliwości tego urlopu mu nie udzielił. Dlatego okoliczność, że w ciągu roku kalendarzowego powód miał przerwy między poszczególnymi kursami (co w istocie dotyczy wszystkich kierowców w transporcie międzynarodowym) oraz przez kilkanaście dni oczekiwał na wizę i w związku z tym nie wykonywał przewozów na teren Rosji, nie jest równoznaczne z wykazaniem przez pozwanego, że powód wykorzystał urlop wypoczynkowy. W tym miejscu na marginesie wskazać należy, że na tzw. urlopówkach wystawianych przez samego pozwanego (w kopercie na k.193 i 209 akt sprawy) pozwany nie wykazywał, że powód przebywał na urlopie wypoczynkowym, ale że miał czas wolny od pracy lub odpoczywał. Powyższej oceny nie zmienia twierdzenie pozwanego, że w okresach przerwy między kursami powód wykonywał pracę na rzecz innych osób. Jeżeli tak było i powód świadczył pracę w czasie, kiedy powinien pozostawać w dyspozycji pracodawcy, to pozwany dysponował środkami prawnymi mającymi na celu zdyscyplinowanie powoda. Okoliczność ta nie może być natomiast uznana za dowód, że powód przebywał na urlopie wypoczynkowym. Mając na uwadze powyższe Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 9 586,40 złotych (wysokość ustalona przez

biegłą księgową) tytułem ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy za okres od 1 stycznia 2011r. do 31 maja 2015r. wraz z ustawowymi odsetkami od 1 czerwca 2015r. ,tj. od dnia następnego po rozwiązaniu stosunku pracy powoda.

Mając na uwadze całokształt przedstawionych okoliczności Sąd orzekł jak w pkt I i II sentencji wyroku ,tj. zasądził od pozwanego na rzecz powoda nieprzedawnione należności z tytułu diet oraz ryczałtu za noclegi, a także ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy wraz z odsetkami, a w pozostałej części powództwo oddalił (pkt III wyroku).

W odniesieniu do kosztów procesu Sąd stwierdził, że w sprawie zachodzą podstawy do stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu w myśl art.100 kpc. W tym celu w pierwszej kolejności dokonać należało obrachunku procesu ,tj. ustalenia wyniku sprawy przyjmując za punkt ustaleń wysokość roszczeń powoda sformułowanych w pozwie oraz w dwóch pismach o rozszerzeniu powództwa oraz wysokość roszczeń uwzględnionych przez Sąd. I tak kwoty ostatecznie dochodzone przez powoda wyniosły: 94 469,34 złotych tytułem diet za odbyte podróże służbowe w okresie od 2 stycznia 2012r. do 5 lutego 2015r., 77 17347 złotych tytułem ryczałtu za noclegi w ramach podróży służbowych w okresie od 2 stycznia 2012r. do 5 lutego 2015r. oraz 9 586,40 złotych tytułem ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy za okres od 1 stycznia 2011r. do 31 maja 2015r. Łączna kwota dochodzonych roszczeń wyniosła zatem 181 229,21 złotych (vide: pismo pełnomocnika powoda z 12 października 2017r. wskazujące ostatecznie dochodzone kwoty k.540-543 akt sprawy). Z kolei kwoty zasądzone przez Sąd od pozwanego na rzecz powoda to: 150 398,21 złotych tytułem diet i ryczałtów za noclegi (pkt I wyroku) oraz 9 586,40 złotych tytułem ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy (pkt II wyroku), co łącznie stanowi 159 984,61 złotych. Porównując kwoty dochodzone przez powoda (w łącznej wysokości 181 229,21 złotych) z kwotami uwzględnionymi przez Sąd (w łącznej wysokości 159 984,61 złotych) stwierdzić należy, że roszczenia powoda zostały uwzględnione w 88%, a zatem w takiej wysokości powód wygrał proces. Mając na uwadze powyższe ustalenie, działając na podstawie art.100 kpc Sąd dokonał stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu. Wynik tego działania nakazywał zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 3 812 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania. Dokonując takiego rozdzielenia kosztów procesu Sąd ustalił, że w toku postępowania przez Sądem powód uiścił kwotę 2 000 złotych tytułem części opłaty od pozwu (postanowienie z 22 lipca 2015r. k.104 i dowód uiszczenia opłaty w kwocie 2 000 złotych k.112 akt sprawy) oraz poniósł koszty zastępstwa procesowego w wysokości 2 700 złotych (minimalna stawka obliczona od wartości przedmiotu sporu w myśl §6 pkt 6 w zw. z §11 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu - Dz.U. Nr 163, poz.1349 ze zm. - obowiązującego w dacie wniesienia pozwu). Łącznie poniesione przez powoda koszty wyniosły zatem 4 700 złotych. Z kolei pozwany w toku niniejszego postępowania poniósł koszty zastępstwa procesowego w wysokości 2 700 złotych (minimalna stawka obliczona od wartości przedmiotu sporu – na tej samej podstawie co u powoda). Łącznie koszty poniesione przez obie strony wyniosły 7 400 złotych (4 700 plus 2 700). Powód wygrał proces w 88%, a zatem koszty procesu powinien ponieść w 12% ,tj. w kwocie 888 złotych (12% z kwoty 7 400 złotych). Z kolei pozwany przegrał proces w 88%, a zatem koszty procesu powinien ponieść w 88% ,tj. w kwocie 6 512 złotych (88% z kwoty 7 400 złotych). Oznacza to, że aby strony poniosły koszty procesu stosownie do wyniku sprawy pozwany winien zwrócić powodowi (który uiścił 4 700 złotych) kwotę 3 812 złotych (różnica między kwotą 4 700 złotych poniesioną przez powoda a kwotą 888 złotych, którą powód powinien ponieść zgodnie z wynikiem sprawy). Jednocześnie zwracając powodowi w/w kwotę 3 812 złotych tytułem kosztów procesu, pozwany poniesie koszty procesu w wysokości 88% ,tj. w kwocie 6 512 złotych (vide: powyższe ustalenia). Tyle bowiem wyniesie suma kosztów poniesionych pierwotnie przez pozwanego w toku procesu ,tj. kwoty 2 700 złotych i kwoty 3 812 złotych zasądzonej na rzecz powoda. Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w pkt IV wyroku.

W zakresie nieuiszczonych kosztów sądowych, na podstawie art.97 w zw. z art.113 ustawy z 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 7 062 złotych tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych ,tj. nieuiszczonej opłaty od pozwu (pkt V wyroku). Pełna opłata od pozwu obliczona jako 5% od wartości dochodzonych przez powoda należności ,tj. od kwoty 181 229,21 złotych wynosi

9 062 złotych (art.13 ust.1 w zw. z art.35 ust.1 w/w ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). Powód – jak wskazano wyżej uiszczył tytułem opłaty 2 000 złotych. Tym samym nieuiszczona opłata od pozwu wyniosła 7 062 złotych. Mając na uwadze wynik sprawy (przegraną pozwanego niemal w 90%) Sąd stwierdził, że pozwany winien uiszczyć w/w różnicę między opłatą należną a opłatą uiszczoną. Jednocześnie Sąd nie obciążał pozwanego pozostałymi nieuiszczonymi kosztami sądowymi w wysokości 4 043,28 złotych (wydatki na poczet wynagrodzenia biegłego z zakresu badania pisma oraz wynagrodzenia biegłej księgowej k.388, 464, 486 i 524 akt sprawy) i koszty te przejął na rachunek Skarbu Państwa (pkt VI wyroku).

Wreszcie na podstawie art.477²§1 kpc Sąd nadał wyrokowi w części zasądzającej roszczenie rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 1 750 złotych ,tj. do wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego powoda w dacie ustania stosunku pracy (pkt VII wyroku).